

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄδουλος κατὰ τὸ συνών. ἀκαμάτης. Ἡ λ. καὶ παρὰ Φωσκόλ. Φορτουν. πρᾶξ. Α στ. 112 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «ἀνοστε, ἀδούλη καὶ φαγᾶ καὶ χοῖρε βρομεσμένε».

Ὁ ἀποφεύγων τὴν ἐργασίαν, φυγόπονος, ὀκνηρὸς ἐνθ' ἄν.: Ἦταν πάντα ἀδούλης Κέρκ. Εἶναι ἕνας ἀδούλης! Μάν. || Ἄσμ.

Ἡ μάννα μ' ἢ βρομοσπορὰ | βγαίνει καὶ μὲ κατηγορεῖ,
πῶς εἶμ' ἀδούλα καὶ ρεδοῦ

(ρεδοῦ = ἀκατάστατος) αὐτόθ.

Πβ. ἀδούλευτος, ἄδουλος.

ἀδουλιὰ ἢ, Θράκ. (Σαρεκκλ. κ. ἄ.) ἀναδουλιὰ Θράκ. Ἰόνιοι Νῆσ. (Κεφαλλ. κ. ἄ.) Κωνπλ. Μακεδ. Σῦρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄδουλος.

1) Ἑλλειψις ἐργασίας, ἀεργία Θράκ. Ἰόνιοι Νῆσ. Κωνπλ. Μακεδ. κ. ἄ.: Ἀφ' σι, φίλι μου, κ' ἔχουμε αὐτὲς τοῖς ἡμέρις μινὰ ἀναδουλιὰ κὶ μᾶς πᾶτ' σι μινὰ ἀναπαρᾶδι! Θράκ. Χρέους ἰγὼ δὲ φουβοῦμ', φουβοῦμ' ἀναδουλιὰ αὐτόθ. || Παροιμ.

Ἡ ἀναδουλιὰ τοῦ δουλευτῆ ἀναδοσὰ τοῦ κάνει

(ἐπὶ ἀέργου στενοχωρουμένου) Ἰόνιοι Νῆσ. β) Σχολή, ἀργία Θράκ. (Σαρεκκλ.): Σήμερα ἔχουμε ἀδουλιὰ. 2) Ἡ ἀποχή ἀπὸ τῆς ἐργασίας, ὀκνηρία Θράκ. Κεφαλλ. Σῦρ. Πβ. ἀδουλεψιά.

ἄδουλος ἐπίθ. Ζάκ. Θράκ. Κάρπ. Κρήτ. Κύπρ. Πελοπ. (*Αργ. Καλάβρυτ. Λακων. Λάστ. Μάν. Μεσσ. Τρίπ. κ. ἄ.) Σύμ. κ. ἄ. ἄδουλους Θράκ. ἄουλος Κάρπ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. δουλεύω. Περί τοῦ σχηματισμοῦ τῆς λ. ἰδ. ΓΧατζιδ. ἐν Ἀθηνᾶ 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 321.

1) Ἐνεργ. ἐπὶ προσώπου, ὁ μὴ ἐργαζόμενος, φυγόπονος, ὀκνηρὸς ἐνθ' ἄν.: Τί περιμένεις ἀπὸ ἄδουλον ἄνθρωπο! Εἶναι φτωχός, γιὰτ' εἶναι ἄδουλος πολλαχ. Ὁ ἄδουλος ἄνθρωπος ἐν γερνᾷ εὐκόλῃ Κύπρ. || Φρ. Ἀδουλος καὶ ἀσυλλόγιστος (ἐπὶ ἀμερίμνου) Ἀργ. || Παροιμ.

Ἀδουλος δουλειὰ δὲν ἔχει, | τὸ βρακὶ του λυεῖ καὶ δένει
(ἐπὶ ἀργοσχόλου) Πελοπ. || Ἄσμ.

Πάνε καὶ λέν' εἶμ' ἄδουλη, ὅτ' εἶμαι καὶ μεθύστρα

ἀγν. τόπ. 2) Παθ. ἐπὶ πραγμάτων, ὁ μὴ ὑποστάς καλλιέργειαν, κατεργασίαν Θράκ. Κύπρ. Πελοπ. (Τρίπ. κ. ἄ.): Ἀδουλο χωράφι Τρίπ. Ἀφήκαμε τ' ἀμπέλια ἄδουλα φέτο ἀπὸ τὴν ξέρα Πελοπ. || Ἄσμ.

Ἰκεῖνους ποῦ τὴν ἀγαπᾷ κὶ κειὸς ποῦ θὰ τὴν πάρῃ
κειὸς ἔχ' ἀσήμι ἄδουλον, μάλαμα δουλιμένον

Θράκ.

Βάλ-λει ἢ μάννα τρεῖς ὄντζες τὸ ἢ ἀδερφή του πέντε,
ξερὸν ἀσήμιν ἄδουλον, ἐκάμαν του ζωνάριν

(ὄντζια = οὐγγία, ἑκατὸν δράμια) Κύπρ.

Πβ. ἀδούλευτος, ἀδούλης.

-αδούρα κατάλ. παραγωγικὴ ἐνιαχ.

Ἡ κατάλ. αὕτη ἀπεσπᾶσθη ἐξ οὐσ. ληγόντων εἰς -αδούρα, οἶον καπελλαδούρα, σημαδούρα, φρεσκαδούρα κττ.

Χρησιμεύει εἰς σχηματισμὸν οὐσιαστικῶν ἐξ οὐσιαστικῶν ἔχόντων ἐνίοτε σημ. πλησμονῆς ἢ μεγεθυντικῆν, οἶον: ἀβάντζο - ἀβαντζαδούρα, μαλλί - μαλλιαδούρα κττ.

ἀδούρητος ἐπίθ. Κεφαλλ. Παξ. ἀδούρ'τους Ἡπ. (Ζαγόρ. Τσαμαντ.) ἀδούρητος Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *δουρητός <δουρῶ.

1) Ὁ ὀλίγον χρόνον διαρκέσας, ζήσας, σπανίως ἐπὶ παιδίου ἀποθανόντος προώρως Κεφαλλ.: Ὁ ἀδούρητος ὁ γιός μου. Πβ. λιγοδούρητος. β) Ὁ ἄξιος νὰ μὴ ζήσῃ ἐπὶ πολὺ, ἐκεῖνος τὸν ὅποιον καταρᾶται τις νὰ μὴ γίνῃ μακρόβιος ἐνθ' ἄν.: Φρ. Μωρὴ ἀναθεματισμένη, μωρὴ ἀδούρητη! Κεφαλλ. Κατέβα χιλιόρημον, κατέβα ἀδούρ'τον! Ἡπ. Ἐλα, μωρὲ ἀδούρητο, νὰ φαρμακωθῇς! Παξ. Συνών. ἀξεχρόνιαστος. 2) Ὁ ἀφόρητος, ἀνυπόφορος Ἡπ. (Τσαμαντ.): Πόνους ἀδούρ'τους.

ἄδρα ἢ, Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδρός.

Ἡ ἐλαφρὰ ρυτίδωσις τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης ἢ προερχομένη ἐκ τῶν σκιρτημάτων καὶ τῆς κινήσεως ἀγέλης ἰχθύων, ἐκ τῆς ὁποίας οἱ ἄλιεῖς ἐννοοῦν τὴν παρουσίαν αὐτῶν.

ἄδρᾶ ἐπίρρ. Θεσσ. Πελοπ. (Λακων. Μεσσ.) ἄδρᾶ Μακεδ. (Βέρ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδρός. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

Ἀδρῶς, ἀντὶ μεγάλης τιμῆς ἐνθ' ἄν.: Ἀδρᾶ τὸ πλήρωσε (τὸ ἡγόρασε) Λακων. Τὸν ἔκαμα καὶ πλήρωσε ἄδρᾶ Μεσσ. || Φρ. Θὰ τοῦ πληρώσῃς ἄδρᾶ (θὰ τιμωρηθῇς αὐστηρῶς) Βέρ. Θεσσ. Συνών. ἀκριβά.

ἀδραγάτευτος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδραγάτιφτους Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *δραγατευτός <δραγατεύω.

Ὁ μὴ φυλαχθεὶς ὑπὸ δραγάτου: Ἀδραγάτιφτα τ' ἀμπέλια ἦταν φέτον. Συνών. ἀδράγατος.

ἀδράγατος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀδράατος Χίος

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ οὐσ. δραγάτης.

Ὁ ἄνευ δραγάτου, ἀφύλακτος: Γνωμ.

Κῆπος ἀδράατος ἀγγούρι ἐν κάμνει
(διότι κλέπτεται ὁ καρπός). Συνών. ἀδραγάτευτος.

ἄδραγμα τό, Α.Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φιλιπούπ.) Ἡπ. (Χουλιαρ. κ. ἄ.) Θεσσ. κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀδράχνω.

1) Τὸ δράττεσθαι, τὸ λαμβάνειν, ἢ λῆψις Ἡπ. (Χουλιαρ.) Θεσσ.: Μὶ τ' ἄδραγμα π' τό 'καμὶ τοῦ 'οκισι τὰ σκ'τιὰ Χουλιαρ. Συνών. δρᾶξιμο, πιάσιμο. β) Δυσκινήσις, ἀκαμψία μέλους τινὸς τοῦ σώματος συνήθως ἐκ ψύξεως προερχομένη Α.Ρουμελ. (Στενήμαχ. Φιλιπούπ.) Συνών. πιάσιμο. 2) Ἡ ἐκ τοῦ καύματος τοῦ ἡλίου μετὰ βροχὴν γινομένη εἰς τὰ δημητριακὰ φθορὰ Ἡπ. Συνών. κάψιμο.

ἀδράδα ἢ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀδρός.

Τραχύτης ἐπιφανείας: Πιάσε τὴ χέρα μου κὶ ἀπὸ τὴν ἀδράδα θὰ καταλάβῃς ἂν εἶμαι δεδέλης.

ἀδρακίδα ἢ, Κύπρ. ἀδρακίδα Κύπρ.

Ἀγνώστου ἐτύμου.

Εἶδος πικροῦ ἀκανθώδους φυτοῦ ἐκ τοῦ γένους τῆς κινάρας (cynara) τῆς τάξεως τῶν συνθέτων (compositae).

[**]

